

hed og i langt større grad, end de fleste borgere er sig bevidste, er dybt økonomisk afhængigt af landbruget, så må vi finde en måde at kombinere effektivitet med stokroser på.

Vi er afhængige af de arbejdspladser, landbruget skaber, hvoraf de fleste jo ligger uden for det primære landbrug, og vi er afhængige af den eksportindtægt, landbrugsproduktionen giver, og derfor må vi kunne konkurrere.

Selv om vi ville bestemme os til at nøjes med en landbrugsproduktion, der kunne dække det danske forbrug, ville vi skulle konkurrere med varer udefra, fordi vi er medlem af EU og har åbne grænser for de andres varer.

Men naturligvis findes der andre konkurrenceparametre end prisen. Der er ingen tvivl om, at kvalitet i en udvidet betydning vil være en konkurrenceparameter i fremtiden, kvalitet i form af produktionsmetoder, miljøbeskyttelse, fravær af sygdomme, fravalg af negative stoffer, økologi, dyreetik foruden naturligvis de traditionelle kvalitetskriterier. Kort sagt, udvikling er ikke nødvendigvis lig med ekspansion.

Opfyldelsen af de kvaliteter, jeg her har nævnt, afskaffer ikke kravet om effektivitet. Også hvis man en dag kunne forestille sig, at alle førnævnte kvalitetskrav var opfyldt, ville man skulle konkurrere på pris, sandsynligvis og forhåbentlig på et højere niveau. Det er desværre helt urealistisk at sige, at nu går vi over til kvalitet i stedet for effektivitet. De to begreber er ikke modsætninger, de erstatter ikke hinanden.

Kristeligt Folkeparti var med til at lave den revision af landbrugsloven, vi nu lever med, i 1994, og vi mente egentlig, og vi mener stadig, at vi dengang lavede en god lov. Vi må erkende, at det er gået med den lov som med tidligere udgaver af den, at »udviklingen«, andre faktorer, miljøkrav, harmonikrav, verdensmarkedspriser, faldende EU-priser, landmændenes arbejdsivrighed osv. har presset så meget på, at loven viser sig ufuldkommen.

Landbruget har gennemgået utrolige forandringer. Jeg kender mange erhverv, men ingen, hvor der er større arbejdsivrighed og omstillingsevne og omstillingsvilje. Omstillingsevnen gælder også opfyldelse af andre krav fra omverdenen til produktionsmetoder osv. Landmænd er sådan en slags almindelige mennesker, der går efter pengene inden for de retninger, som forskningen udstikker og inden for de rammer, samfundet giver. Det er et par generationer siden, at det var sådan, at den søn på

gården, der ikke kunne blive andet, kunne blive landmand.

Kristeligt Folkeparti accepterer som før antydet, at vi skal have et effektivt landbrug, og at landbruget skal være i en stadig strukturtilpasning. Vi ønsker både store bedrifter og små bedrifter. Vi ønsker alsidighed. Effektivitet kan også gennemføres i mindre enheder. Det er der rigtig mange eksempler på, når man studerer landbrugets regnskabsstatistikker. Der skal være mulighed for, at unge kan starte med en mindre bedrift, og mulighed for, at man kan udvikle en mindre til en lidt større, men der skal også være mulighed for store bedrifter, og der skal være mulighed for at drive alle størrelser bedrift effektivt.

Kristeligt Folkeparti er enige i, at det er ønskeligt at justere landbrugsloven, og vi synes, der er mange positive tiltag i det lovforslag, der ligger, men dem er der ikke så meget tid til at nævne. Jeg vil selv nævne nogle af de ting, vi kunne ønske os anderledes.

Vi kunne godt forestille os, at første ejendom måtte være på 150 ha. Det passer bedre til opfyldelse af harmonikravene og især til de stadig strammere harmonikrav, der kommer i de nærmeste år. Vi synes, det er ønskeligt, at landmanden kan opfylde så meget som muligt af harmonikravet med egen jord. Men vi vil også endnu opretholde de nuværende muligheder for at klare det med forpagtning eller gylleaftaler. Specielt inden for kvægbruget og især i det økologiske kvægbrug er der brug for en større samlægningsgrænse end de 100 ha. Hvis den første ejendom måtte være på 150 ha, kunne vi forestille os, at man kun måtte eje én mere f.eks. på 100 ha, men vi kunne også acceptere to mere på tilsammen 150 ha. Vi synes, det ville give mere fleksibilitet.

Vi kan tilslutte os fortrinsretten udvidet til 2 km. Vi mener, det er godt for de små bedrifters udviklingsmulighed. Vi erkender alle de problemer, det også kan give med fortrinsstillingen, og der er mange forhold omkring fortrinsstillingen at diskutere. Vi må i udvalgsbehandlingen se, om vi kan gøre det mere praktisk. Og jeg er glad for den imødekommenhed, som den socialdemokratiske ordfører kom med.

(Kort bemærkning).

Christian Mejhdahl (V):

Det var jo en skam, at hr. Ole M. Nielsen ikke blev færdig. Men jeg kunne tidligere i debatten forstå på hr. Ole M. Nielsen – det var på det